

Estètica

2015/2016

Codi: 100277

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Jessica Patricia Jaques Pi

Correu electrònic: Jessica.Jaques@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Miquel Molins Nubiola

Gerard Vilar Roca

Andrea Soto Calderón

Marina Hervás Muñoz

Clara Laguillo Abbad

Equip docent extern a la UAB

Laura Benítez

Prerequisits

No hi ha prerequisits especials

Objectius

Els objectius generals de l'assignatura són:

1. El coneixement dels textos fonamentals de la història de l'estètica, així com el seu vocabulari i argumentari
2. L'aplicació d'aquest vocabulari i argumentari a la praxis narrativa contemporània i la seva vinculació amb la praxis artística. Aquest segon objectiu ubica l'assignatura en el territori de l'estètica aplicada.

Els objectius específics de l'assignatura són:

1. La comprensió de l'art com a un lloc idoni per al pensament
2. El coneixement dels llocs d'intersecció entre l'estètica i la tradició filosòfica
3. El coneixement d'alguns dels textos fonamentals de la tradició estètica
4. La presentació de l'estètica com a gnoseologia fonamental
5. El coneixement d'un argumentari i un vocabulari per a comprendre la tradició estètica i la dimensió estètica del món contemporani
6. L'establiment del diàleg entre els textos de la tradició estètica i l'art contemporani segons els procediments de l'estètica aplicada
7. El cultiu del sentit estètic de l'alumne com a sentit requerit per al coneixement i l'obertura del món

1. Configuracions de projectes en estètica aplicada
2. Projectió, si s'escau, dels coneixements de l'assignatura als futurs TFG i a altres recerques i projectes de l'estudiant

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals actituds filosòfiques en l'àmbit de l'estètica i saber aplicar-les críticament en el món de l'art.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes fonamentals de teoria artística amb esperit crític.
2. Assenyalar i resumir el contingut filosòfic comú a diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Construir textos normativament correctes
5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
6. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir i analitzar els debats clàssics i actuals de la història de l'art
8. Distingir i contrastar textos representatius dels principals gèneres de la literatura filosòfica.
9. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
10. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
11. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
12. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
13. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
14. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
15. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text
16. Identificar la imatge artística situant-la en el seu context cultural.
17. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
18. Interpretar els continguts d'un text de teoria artística.
19. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
20. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
21. Reconèixer, amb mirada experta, referents estètics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
22. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
23. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
24. Relacionar els elements i els factors propis de textos de la tradició filosòfica
25. Resoldre problemes de manera autònoma.

26. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història de la filosofia.

Continguts

SETMANA	Dimarts	Dijous	Els continguts de l'assignatura tenen com a eix vertebrador 6 dels conceptes fonamentals de la tradició estètica: <i>Mimesi</i> , <i>Expressió</i> , <i>Forma</i> , <i>Símbol</i> , <i>Experiència estètica</i> , <i>Art</i> . Cada concepte comporta una o dues lectures de textos bàsics per a les temàtiques implicades així com per a la formació futura de l'estudiant, i es presenta en una o dues sessions teòriques i en un o dos seminaris.
1		10 set Presentació de l'assignatura i de la xarxa de conceptes	
2	15 set Seminari de [1] RANCIÈRE, J., <i>Sobre polítiques estètiques</i> , cap. 1 i 2	17 set Presentació del concepte de <i>Mimesi</i>	
3	22 set Presentació del concepte de <i>Mimesi</i>	24 set FESTA	
4	29 set Seminari de [2] PLATÓ, llibre X de la <i>República</i>	1 oct Seminari [3] d'ARISTÒTIL, <i>Poètica</i> (textos escollits)	
5	6 oct PROVA 1: Mimesi Presentació del concepte d' <i>Expressió</i>	8 oct Presentació del concepte d' <i>Expressió</i>	
6	13 oct Seminari de [4] KANT, <i>KU</i> §§ 46-50 (geni)	15 oct Presentació del concepte de <i>Forma</i>	
7	20 oct PROVA 2: Expressió Presentació del concepte de <i>Forma</i>	22 oct Seminari sobre [5] KANT, <i>KU</i> §§ 23-29	
8	27 oct	29 oct	

	Seminari de [6] BENJAMIN, W., <i>L'obra d'art en la època de la seva reproductibilitat tècnica</i>	Presentació del concepte de <i>Símbol</i>
9	3 nov PROVA 3: Forma Presentació del concepte de <i>Símbol</i>	5 nov FESTA MAJOR UAB Recapitulació (si s'escau)
10	10 nov Presentació del concepte de <i>Símbol</i>	12 nov Seminari dels [7] textos medievals sobre el símbol (JAQUES, J., <i>Estètica del Romànic y el gòtic</i>)
11	17 nov Seminari de [8] HEGEL, <i>Lliçons d'estètica</i> (Introducció) (Lectura addicional recomanada: CASSIRER, "Art", <i>Antropologia filosòfica</i>)	19 nov Presentació del concepte d' <i>Experiència estètica</i>
12	24 nov PROVA 4: Símbol Seminari de [9] KANT, <i>KU</i> §§ 1-22. Primera-tercera definició	26 nov Seminari de [10] KANT, <i>KU</i> §§ 1-22. segona-quarta definició
13	1 des seminari de [11] KANT, <i>KU</i> §§ 40, 44, 60	3 des Presentació del concepte d' <i>Art</i>
14	8 des FESTA	10 des PROVA 5: Experiència estètica Seminari de [12] HEIDEGGER, M., <i>L'origen</i>

de l'obra d'art (textos
sel·leccionats)

15	15 des	17 des
	Seminari de HEIDEGGER, M., <i>L'origen de l'obra d'art</i> (textos sel·leccionats)	PROVA 6: Art
16	22 des	
	Recapitulació	

Metodologia

Les activitats dirigides consten de classes magistrals amb una alta incentivació a la participació, així com de la tutorització de microgrups i individuals per a la consecució de mapes conceptuals de validesa formativa.

Les activitats supervisades consten de workshops de praxis artística i visites a exposicions, així com les proves escrites i la contribució als seminaris. Hi haurà una especial insistència en què l'alumne vinculi la seva praxis discursiva a una praxis artística segons els procediments de l'estètica aplicada.

Les activitats autònomes estan formades pel treball de lectura i sistematització conceptual de l'argumentari i el vocabulari dels textos avaluables.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes, seminaris, tutories en microgrups i individuals	60	2,4	1, 5, 8, 12, 18, 21, 23, 24, 26
Tipus: Supervisades			
workshops de praxis artística, visita a exposicions, esdeveniments artístics, proves, contribució als seminaris	30	1,2	2, 3, 4, 5, 9, 14, 15, 17, 19, 20, 22
Tipus: Autònomes			
Lectures individuals i en grup, elaboració de mapes conceptuals i evolutius	52	2,08	4, 9, 11, 13, 15, 20, 22, 25

Avaluació

L'avaluació es realitzarà de manera contínua i evolutiva. Les dates de les proves consten al calendari. S'efectuaran 6 proves, corresponents a cadascun dels conceptes del programa. Les proves es realitzaran durant els 30 primers minuts de la classe (de 13,15 a 13,45) dels dies assenyalats al calendari (excepte si hi ha canvis acordats per la Facultat o acordats pel grup). Cas que l'alumne vulgui realitzar el TFG en l'àmbit de l'estètica, les proves es substituiran per 6 lliuraments tutoritzats a presentar en les mateixes dates que les proves a classe. Aquesta opció està a disposició dels alumnes que, tot i estar cursant en la seva majoria segon de grau de filosofia, ja tenen decidida la seva opció per desenvolupar el TFG a quart curs en l'àmbit de l'estètica, o pensen que aquest àmbit formarà una part fonamental del seu futur TFG.

Els alumnes que no puguin realitzar alguna (-es) de les proves les duran a terme el dia i l'hora de la reavaluació, i respectant les limitacions horàries d'aquesta. Es valorarà positivament el seguiment puntual de les proves. L'alumne tindrà dues notes d'avaluació contínua: la primera de les tres primeres proves (publicada a finals de novembre) i la segona de la totalitat del curs (publicada el 11 de gener). Les dues notes es comunicaran per correu electrònic al correu institucional dels alumnes.

La reavaluació, amb data i lloc fixats per la Facultat, queda reservada als alumnes que no hagin fet alguna de les proves o que hagin suspès l'assignatura.

La nota de l'alumne serà "no avaluable" quan no s'hagi presentat a la totalitat de les proves sigui al dia indicat al calendari sigui el dia de la reavaluació.

Els criteris d'avaluació seran:

1. La selecció correcta dels temes a tractar a l'hora de plantejar les principals qüestions de l'estètica a partir d'un referent
2. La claredat argumentativa
3. La utilització adient del vocabulari vinculat a l'assignatura
4. La manifestació de la comprensió dels continguts proposats a les sessions teòriques
5. La manifestació de la comprensió dels continguts de les lectures obligatòries
6. La correcció de l'estil d'escriptura
7. La capacitat de discussió amb el grup i sobre els textos.
8. L'audàcia en l'apropiació dels continguts (*sapere aude*)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Contribució als seminaris	20 %	5	0,2	1, 3, 5, 6, 8, 9, 12, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 26
Sis proves escrites de 30 minuts	80 %	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26

Bibliografia

1. A. Textos avaluable (estan penjats del web <esteticuab.org>)

[1] RANCIÈRE, J., *Sobre polítiques estètiques*. Barcelona, Macba, 2005 (Caps) 1 i 2

[2] PLATÓ, llibre X de la *República*. Madrid, Gredos.

[3] ARISTÒTIL, *Poètica*. Barcelona, Ed. 62.[textos sel·leccionats]

[4] [5] [9] [10] [11] KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar*. Barcelona, Ed. 62, 2004 (1790). .[textos sel·leccionats]

[6] BENJAMIN, W., *La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica*. Madrid, Taurus (1935)

[7] JAQUES, J., *La Estètica del Romànic y el gòtico*. Madrid, Antonio Machado, 2003.

[8] HEGEL, *Lliçons d'estètica* (Introducció). Barcelona, ed. 62 (1835) // CASSIRER, E., "Art", *Antropologia filosòfica*. FCE (1944)

[12] HEIDEGGER, M, *El origen de la obra de arte*. FCE.

1. B. Bibliografia secundària

ARNHEIM, R., *Arte y percepción visual*, Alianza Forma, Madrid, 2002

BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991; *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990; *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University press, New York and London, 1998.

BOZAL, Valeriano, *Historia de las ideas estéticas I i II*, Historia 16, Madrid 1998; (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Visor, Madrid, 1996.

CARROLL, N., *Philosophy of Art*. Routledge, 1999.

CASACUBERTA, D., "[Nueve escollos para entender la cultura digital](#)"

[Enrahonar: Quaderns de filosofia](#), ISSN 0211-402X, [Nº 32-33. 2001](#), pags. 235-244

DAVIS, s., *The Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.

DANTO, Arthur C., *El abuso de la belleza. La estética y el concepto del arte*. Paidós, Barcelona, 2005.

DANTO, A., "La obra de arte y el futuro histórico", *La madonna del futuro*. Paidós, Barcelona, 2003 (2000).

FISHER, E., *La necesidad del arte*. Barcelona, Nexos, 1993 (1959)

GAUT, B.; LOPES, D. (eds.), *The Routledge Companion to Aesthetics*. Second Edition, Routledge, 2005.

GOMBRICH, E. H., *Breve historia de la cultura*, Ediciones Península, Barcelona, 2004.

GOMBRICH, E. H., *La historia del arte*. Madrid, Phaidon (1950).

GUASCH, Anna Maria (coord.), *La crítica de arte*, Ediciones del Serbal, Barcelona, 2003.

JAKUES, J., "El sentido estético", *Disturbis 3*

http://www.disturbis.esteticauab.org/Disturbis234/Disturbis_3.html

JAKUES, J., "Ernst Cassirer y la urdimbre de la memoria simbólica", *Er 33*, pp. 59-73, 2004.

JAKUES, J., "Neokantisme i neokantians", *Enrahonar 23*, 1995, 35-69.

JAKUES, J., "Notícia d'Ernst Cassirer", *Enrahonar 24*, 199.

JAKUES, J., "Friendships are not in heaven. *The Genealogy between Aristotle's Philia and Kant's Aesthetic Disinterestedness*". *Revista de Filosofia*, Vol. 37, n. 2 (2012): 55-68.

JAKUES, J. (ed.), "Pels camins de la raó crítica", 36 (2004), número extraordinari sobre Kant en el segon centenari.

JAUSS, H. R., *Pequeña apología de la experiencia estética*. Barcelona, Paidós, 2002 (1972)

JIMENEZ, M., *¿Qué es la estética?*, Barcelona, Idea Books, 1999.

JIMÉNEZ, J., *Teoría del Arte*, Tecnos, Madrid, 2002.

KELLY, M., (ed.), *Oxford Encyclopedia of Aesthetics*, 1998. 2a edició, 2014. (Especialment recomanat)

KIERAN, M., (ed.), *Contemporary Debates in Aesthetics and Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.

KRIS, E. i KURZ, O., *La Leyenda del artista*, Ensayos Arte Cátedra, Madrid, 1982.

LAMARQUE, P., - H. OLSEN, H., (eds.), *Aesthetics and the Philosophy of Art. The Analytic Tradition. An Anthology*. Oxford, Blackwell, 2004.

LYNCH, Enrique, *Sobre la belleza*, Anaya, Madrid, 1999.

LEVINSON, J., *Oxford Handbook of Aesthetics*, 2003.

MURRAY, Chris, *Key Writers on art: From Antiquity to the Ninetenth Century*, Routledge, London and new York, 2003; *Pensadores clave sobre el arte: el siglo XX*. Ensayos arte Cátedra, Madrid 2006.

NIETZSCHE, F., *El naixement de la Tragèdia*. Madrid, Alianza Editorial, 1995 (1872).

RAMIREZ, J.A. *Ecosistema y explosión de las artes*. Anagrama, Barcelona 1994. (Especialment recomanat)

SHINER, Larry, *La invención del arte*, Paidós Estética 36, Barcelona, 2004.

TATARKIEWICZ, e., *Historia de seis ideas*. Madrid, Taurus, 1987 (1976)

VALVERDE, J. M., *Breve historia y antología de la estética*, Barcelona, Ariel.

VILAR, G., *Las razones del arte*. Madrid, Antonio Machado, 2005.

VILAR, G., *La desartización del arte*. Universidad de Salamanca, 2012.

C. Webs

<http://esteticauab.org/home.html>

www.disturbis.net

<https://vimeo.com/instituthumanitatsbcn>

www.museupicasso.bcn.es

<http://fundacionmiro-bcn.org>

<http://www.macba.cat>

www.fundaciontapies.org

www.museoreinasofia.es

www.museodelprado.es

www.tate.org.uk/modern

www.centrepompidou.fr

www.palaisdetokyo.com

www.moma.org

<https://www.edx.org/>

http://www.canal-u.tv/producteurs/universite_de_tous_les_savoirs

<https://www.ted.com/talks>

